



Auteur: Wilma Stegeman

In het artikel 'Uitmunten lezers kunnen heel wat werk aan' op www.veiliglerenlezen.nl, vindt u een aantal lees- en schrijfactiviteiten. In dit artikel vindt u extra thematische opdrachten op zonniveau bij kern 10.

Boeken

Kern 10 gaat over verzamelen en samen een tentoonstelling inrichten. De volgende informatieve boeken zijn verwant aan het thema:

- *Gratis toegang! De leukste ideeën voor je eigen museum*, van Mick Manning en Brita Granström. Dit inspirerende boek staat vol ideeën om zelf een verzameling aan te leggen en daar een tentoonstelling van te maken. Ploegsma. ISBN 9789021615226.
- *Papieren museum 3: de engel met twee neuzen*, door Ted van Lieshout. Een boek dat kinderen op een originele manier in aanraking brengt met kunst van vroeger en kunst van nu. Leopold. ISBN 9789025851637.
- *Het kleine museum*, Querido Kinderboek. In het kleine museum krijg je wel 150 verschillende figuren te zien uit oude en moderne schilderijen: dieren, mensen, planten en dingen. *Het Kleine Museum* is een abc-boek: bij alle figuren staat een woordje om te leren of om zelf te lezen. Querido. ISBN 9789045100075.
- *In het museum: ik zie, ik zie wat jij niet ziet*, door K. Couprie en A. Louchard. Dit boekje zonder tekst, nodigt jong en oud uit tot kijken. Terra Lannoo. ISBN 9789020966114.

- In de serie *Waanders Kinder-kunstboek* van uitgeverij Waanders, worden diverse kunstenaars belicht op een manier die voor kinderen aantrekkelijk en begrijpelijk is. In de serie komen onder andere de volgende kunstenaars aan bod: Rembrandt, Dali, Escher en de broers Vincent en Theo van Gogh. De serie bevat ook boeken over kunstzinnige onderwerpen, zoals: 'Wat is een kat?' (de kat in de kunst) en 'Het kleine schilderboek'.

Internet

Het is natuurlijk het meest aansprekend om tijdens kern 10 met de kinderen een museum te bezoeken. Musea organiseren vaak leuke activiteiten voor kinderen. Maar als een bezoek niet mogelijk is, kunt u ook op internet leuke ideeën vinden. Bijvoorbeeld op de website van:

- het Gemeentemuseum in den Haag
www.gemeentemuseum.nl / jeugd / jeugd 5-12 / lees- en vertelteksten,
- het Maritiem Museum in Rotterdam
www.maritiemmuseum.nl / Professor Plons / Plons Spetters (activiteiten voor kinderen van 4 t/m 10 jaar).

Feestneus kern 10

Kaart 10.3, 10.6 en 10.9 uit *Feestneus* zijn kaarten op zonniveau. Maar deze kaarten lenen zich ook goed voor samenwerkend leren:

- Kaart 10.3 (zon) sluit aan bij kaart 10.2 (raket).
- Kaart 10.9 (zon) sluit aan bij kaart 10.8 (raket).
- De tekst van kaart 10.6 (zon) sluit aan bij kaart 10.5 (raket), maar de opdrachten op de achterkanten zijn verschillend. Wanneer u voor elk kind van het groepje een kopie maakt van de achterkant van



kaart 10.5 én 10.6, kunnen zij allemaal aan dezelfde twee opdrachten werken. De snelle lezers die kunnen werken met raketmateriaal leggen de opdracht van kaart 10.6 (zon) dan naast de tekst met illustratie van kaart 10.5 (raket). De opdracht van kaart 10.5 (raket) is ook uitdagend voor de zoonpak.

Thematafel of catalogus

In kern 10 is de thematafel de plaats waarop een tentoonstelling wordt gehouden. Ook nu kunnen uitmuntende en goede lezers zinnen of korte teksten maken bij de voorwerpen. Maar wellicht vinden ze het een grotere uitdaging om in deze kern een catalogus in boekvorm samen te stellen.

- De uitmuntende lezers kiezen een voorwerp uit de tentoonstelling op de thematafel.
- Van dat voorwerp maken ze een mooi blad met een afbeelding en toelichtende tekst. De kinderen kunnen hierbij ondersteund worden door kopieerblad 10-17.

The image shows a template for a catalog page. At the top, there are two tabs: 'Kopieerblad' and 'Catalogus'. The main area is divided into a grid. The top row has three empty boxes. The middle row has two empty boxes. Below these, there is a section with a large box on the left and a smaller box on the right. The smaller box contains the text 'Dit is een:' followed by a line for writing, and 'Het is van:' followed by a line for writing. Below this, there is a large box with the text 'Dit vertel ik er over:' followed by several lines for writing. At the bottom, there is a footer with the text 'Veilig leren lezen • Kern 10' and '© Uitgeverij Zwijsen B.V., Tilburg'.

- Daarna kunnen ze een ander voorwerp kiezen en uitwerken.
- Alle bladen worden gebundeld, ze vormen samen de catalogus bij de tentoonstelling.

Tip: Laat de kinderen foto's maken van de voorwerpen die zij in de catalogus willen opnemen. – Niet alle kinderen die graag lezen, tekenen ook graag. – Foto's leveren ook een mooi resultaat op.

Variatie: Misschien vinden de kinderen het leuk om een catalogus te maken over een andere verzameling dan die op de thematafel staat; bijvoorbeeld een verzameling thuis. Laat de kinderen dan foto's maken die zij vervolgens in de klas uitwerken.

Affiches of uitnodigingen

In kern 10 komen uitnodigingen en affiches aan de orde om anderen op de hoogte te brengen van de tentoonstelling, de plaats en de openingstijden. U kunt hierbij de lees- en schrijfvaardigheden van kinderen die lezen op zonniveau goed inzetten voor samenwerkend leren. Zij schrijven de teksten die daarna door andere kinderen worden versierd. Om een mooi resultaat te krijgen, kunnen de teksten ook op de computer gemaakt worden.

Mijn tweede ik-boekje

Zonleesboekje 10 is een ik-boekje, net als het ik-boekje van kern 1. Stimuleer de kinderen om in kern 10 weer een ik-boekje te maken en laat ze ervaren hoe groot het verschil is met hun eerste ik-boekje. Dit kan een opdracht zijn voor samenwerkend leren. Er zijn in de klas zeker kinderen van verschillende niveaus die een boekje over zichzelf willen maken. Een boekje op maanniveau kan wat meer plaatjes en tekeningen bevatten en wat minder tekst. Het ene boekje wordt wellicht wat dunner dan het andere. Ook bij de uitmuntende lezers onderling zult u verschillen in motivatie en volharding opmerken.

Werkwijze

Gesprek vooraf

- **Inhoud:** Begin met een introductie waarin u de bedoeling uitlegt, de werkwijze in stappen bespreekt en de kinderen stimuleert. Bekijk zonleesboekje 10 nog eens met elkaar en laat de kinderen ideeën uitwisselen.
- **Vorm:** Hoe gaat jouw ik-boekje er straks uitzien? Klein of A4-formaat? Gekleurd papier of juist zwart-wit? Met eigen versieringen of zonder eigen tekeningen? Geschreven of getypt? Laat de kinderen daar nu al vast even over nadenken.

Woordveld 'ik'

De kinderen maken een ik-veld, een woordveld waarbij 'ik' het startwoord is: Wie ben ik? Wat heb ik aan? Wat eet ik graag? Wie zijn mijn familie? Wat is mijn hobby? Wat verzamel ik? Waar moet ik om lachen? Wat doet mij verdriet? Wat is mijn lievelingsboek? Wat doe ik het liefst op school en wat doe ik graag als ik thuis ben? Enzovoort.

Laat de kinderen hun associaties en invallen opschrijven in de vorm van een woordveld. Desgewenst gebruikt u hierbij kopieerblad 9-18.

Woorden selecteren

De kinderen bekijken het woordveld en bedenken welke woorden ze geschikt vinden om uit te werken. Die woorden worden gemarkeerd of omcirkeld. Welk woord daagt het meest uit? Dat mag als eerste worden uitgewerkt.



Uitwerken

De woorden die het meest aanspreken, worden uitgewerkt. Er zijn natuurlijk allerlei mogelijkheden: een tekst met een tekening of een plaatje, weer een woordveld, of een opsomming zoals pagina 7 en 17 van zonleesboekje 10.



Laat voor elk idee een nieuw blad gebruiken.

Indien mogelijk kunnen de kinderen twee aan twee overleggen hoe ze het woord willen uitwerken. Laat ze inspiratie opdoen in zonleesboekje 10!

Aanvullen

Laat het ik-boekje aanvullen met: dagboekteksten, gedichten, een fragment uit een lievelingsboek, recepten, moppen, plaatjes en dergelijke.

Afronden

Laat de kinderen tot slot een leuk omslag maken met de titel: *mijn tweede ik-boekje*.

Vraag de kinderen of het boekje een tijdje in de boekenhoek mag liggen zodat anderen het kunnen lezen, of dat ze het meteen mee naar huis willen nemen.